

Звіт

Про діяльність Українського центру вивчення історії Голокосту

За 2014 рік

Січень 2014 року

22 січня 2014 року

Під час Міжнародної наукової конференції «Місця масових вбивств — дослідження та вшанування пам'яті», яка проводилась в м. Краків і була організована IHRA, відбулося урочисте підписання *Меморандуму про співпрацю між Центром вивчення Голокосту (Centrum Badań Holokaustu) Ягеллонського університету в Кракові та Українським центром вивчення історії Голокосту в Києві*. Меморандум між двома науковими Центрами розрахований на 3 роки з можливістю подовження терміну угоди. Він передбачає обмін науковцями та студентами, обмін науковою літературою, організацію спільних академічних та освітніх семінарів і конференцій тощо. Меморандум підписали з обох сторін керівники Центрів: д-р Іоланта Амбросевич-Якобс та д-р Анатолій Подольський, в присутності проф. Стівена Каца, радника IHRA.

24 січня 2014 року

В Меморіальному комплексі «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років» Український центр вивчення історії Голокосту разом з Громадським комітетом для вшанування пам'яті жертв Бабиного Яру у співпраці з Меморіалом відкрили виставку творчих робіт учасників Всеукраїнського конкурсу «Історія та уроки Голокосту» *"Голокост очима дітей України"*. Виставка присвячена Міжнародному дню пам'яті жертв Голокосту і експонувалась протягом січня-лютого 2014 р. Ця виставка є своєрідним підбиттям підсумків більш ніж 10-літнього проведення конкурсу Українським центром вивчення історії Голокосту.

26 січня 2014 р.

Український центр вивчення історії Голокосту провів навчально-методичний семінар для викладачів історії і суспільних дисциплін з нагоди початку проекту *"Геноцид ромів (циган) в добу окупації України (1941-1944): дослідження, викладання, увічнення пам'яті"*. Семінар був проведений в Інституті політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Кураса НАН України. викладачі навчальних закладів різних рівнів, а також кілька студентів та аспірантів з різних регіонів України. Учасники семінару обговорили аспекти організації дослідної та краєзнавчої роботи на майбутнє в регіонах України та перспективи отримання різних результатів - від записів спогадів очевидців та збору і накопичення місцевих краєзнавчих свідчень до підготовки дослідних робіт учнями під керівництвом викладачів та тематики їхніх досліджень.

27 січня 2014 року

Український центр вивчення історії Голокосту спільно з Фондом ім. Конрада Аденауера, Goethe-Institut в Україні та за партнерства Посольства Держави Ізраїль в Україні провів *Сьомий щорічний круглий стіл "Українське суспільство і пам'ять про Голокост: наукові та освітні аспекти"*. Учасникам Круглого столу мали можливість почути презентації та взяти участь в дискусії під час роботи трьох сесій:

- Історія Голокосту в Україні в контексті дослідження людини, суспільства і держави.
- Викладання історії Голокосту в контексті громадянського виховання.
- Уроки Голокосту в контексті поточної суспільно-політичної ситуації в Україні.

Травень 2014 року

14-16 травня 2014 року

Українським центром вивчення історії Голокосту та Інститутом історії України НАН України був організований семінар «Вчора, сьогодні, завтра. Сліди націонал-соціалістичної окупації України», за підтримки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України та Фонду Конрада Аденауера.

Протягом семінару були обговорені такі явища, як примусова праця, Голокост та повсякденне життя в окупації. Мета семінару полягала у спробах порівняння сучасних німецьких наративів про окупацію з тими, що поширені в Україні.

17-18 травня 2014 року

Український центр вивчення історії Голокосту спільно з Євро-Азійським Єврейським конгресом провів фінал щорічного *XIV Всеукраїнського конкурсу учнівських робіт «Історія і уроки Голокосту» ім. І. Б. Медвинського*. В фінальній частині Конкурсу взяли участь близько 100 учасників (конкурсанти та їх наукові керівники, учасники Жюрі) з 15 областей України.

21-22 травня 2014 року

21–22 травня 2014 р. в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна відбулась міжнародна конференція «Євреї в етнічній мозаїці українських земель». Конференція відбулась з ініціативи Центру дослідження міжетнічних відносин Східної Європи спільно з Українсько-Єврейською зустріччю, Українським центром вивчення історії Голокосту та історичним факультетом ХНУ імені В. Н. Каразіна, Центром українських студій імені Дмитра Багалія, Східним інститутом українознавства імені Ковальських університету. Цільовою аудиторією заходу стали магістранти, аспіранти, молоді вчені, які вивчають проблематику Jewish studies, в різних її аспектах — суспільно-політичний вимір єврейського питання, соціально-економічні трансформації, пам'ять про єврейське минуле в Україні. Географія учасників охопила всі провідні наукові осередки України — Харкова, Київ, Львова, Дніпропетровська. Роботу молодих вчених координували експерти — Й.

Петровський-Штерн (Чикаго), А. Жбіковський (Варшава), А. Подольський (Київ).

Червень 2014 року

24-29 червня 2014 року

Український центр вивчення історії Голокосту у співпраці з Державним Музеєм Майданек (Республіка Польща) і Центром міської історії Центрально-Східної Європи (м. Львів) за підтримки American Jewish Committee, Taube Foundation for Jewish Life & Culture та Conference on Jewish Material Claims Against Germany провів Сьомий щорічний науково-методичний семінар для викладачів історії, а також для молодих українських науковців *"Історія Голокосту на теренах Західної України та Польщі"*. Семінар складався з лекцій та дискусій, а також відвідань меморіальних місць, пов'язаних з трагедією Голокосту на теренах Західної України та Польщі. Цього року семінар був присвячений 10-річчю створення Меморіалу на місці нацистського табору у м. Белжець.

Серпень 2014 року

3-8 серпня 2014 року

Український центр вивчення історії Голокосту разом з Освітнім та меморіальним комплексом "Будинок Ванзейської конференції", за підтримки посольства Федеративної Республіки Німеччина в Україні, провів Четвертий Міжнародний семінар *«Геноцид євреїв Європи: історична перспектива та підхід до вивчення»*. Учасниками семінару були викладачі історії середніх та вищих навчальних закладах України. Семінар складався з лекцій, дискусій та відвідин меморіальних місць, пов'язаних з історією Другої світової війни та Голокосту в Німеччині.

17-22 серпня 2014 року

Український центр вивчення історії Голокосту в співпраці з Меморіалом «Яд Вашем» (Єрусалим) та за підтримки Євро-азійського єврейського конгресу та Посольства держави Ізраїль в Україні провів щорічний освітній семінар-школу з історії Голокосту в Україні та проблем викладання цієї тематики в школах України. Семінар відбувся в Чернігові, його учасниками були вчителі історії та інших суспільних дисциплін середніх навчальних закладів, а також викладачі університетів з 12 областей України.

24-28 серпня 2014 року

В рамках проекту «Захистимо пам'ять: захист та меморіалізація місць масових поховань євреїв України часів Другої світової війни» відбувся семінар для вчителів – учасників проекту. Семінар проходив у Луцьку та Львові.

Жовтень 2014 року

Українським центром вивчення історії Голокосту було видано переклад книги:

Вестлі, Бйорн. Війна мого батька / Пер. з норвезької Д. Нікандрова, М. Щирби. – К.: Укр. центр вивч. історії Голокосту, 2014. – 260 с.

Також було видано № 1-2 (37-38) інформаційно-педагогічного бюлетню «Уроки Голокосту»

http://holocaust.kiev.ua/news/2014_01_02_small.pdf

27 жовтня 2014 року

Український центр вивчення історії Голокосту, за підтримки Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Запорізької міської ради, провів одноденний методичний семінар для вчителів історії в Запоріжжі, в рамках проекту «Навчальні матеріали з історії євреїв та антисемітизму в Європі»

31 жовтня – 2 листопада 2014 року

В Києві, в рамках проекту «Захистимо пам'ять: захист та меморіалізація місць масових поховань євреїв України часів Другої світової війни» відбувся перший поглиблений семінар для учнів. Робота семінару проходила на базі Київського Єврейського культурного центру.

Листопад 2014 року

8-17 листопада 2014 року

В Меморіалі "Яд Вашем" (Єрусалим) відбувся Девятий щорічний навчально-методичний семінар з історії Голокосту в Європі для викладачів українських шкіл. До групи ввійшло 17 учасників, які представляли середні та вищі навчальні заклади багатьох областей України. Більшість учасників – випускники Освітнього семінару-школи в Чернігові, який проводив Центр в серпні ц.р. Семінар в Єрусалимі став можливим завдяки зусиллям Українського центру вивчення історії Голокосту у співпраці з "Яд Вашем" та за підтримки Євразійського Єврейського конгресу.

18 листопада 2014 року

Український центр вивчення історії Голокосту, за підтримки Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. В. Сухомлинського, провів одноденний методичний семінар для вчителів історії в Кіровограді, в рамках проекту «Навчальні матеріали з історії євреїв та антисемітизму в Європі».

28-30 листопада 2014 року

У Львові, в ході проекту «Захистимо пам'ять: захист та меморіалізація місць масових поховань євреїв України часів Другої світової війни», було проведено семінар для вчителів, які беруть участь в цьому проекті.

Грудень 2014 року

Було видано: № 3 (39) та № 4 (40) інформаційно-педагогічного бюлетню «Уроки Голокосту»

14-19 грудня 2014 року

Український центр вивчення історії Голокосту разом з Меморіалом Шоа (Memorial de la Shoah) (Франція, Париж) провели Шостий навчально-методичний семінар з історії Другої світової війни та історії Голокосту в Європі для викладачів історії з України. Семінар відбувся в Меморіалі Шоа у Парижі. Протягом семінару в учасників була можливість прослухати лекції провідних французьких та українських спеціалістів на теми історії Голокосту та інших геноцидів, відвідати місця та музеї Парижу, пов'язані з історією Голокосту, презентувати свої досягнення в сфері викладання цієї теми.

17 грудня 2014 року

Український центр вивчення історії Голокосту, за підтримки Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, провів одноденний методичний семінар для вчителів історії в Сумах, в рамках проекту «Навчальні матеріали з історії євреїв та антисемітизму в Європі».

20-22 грудня 2014 року

Українським центром вивчення історії Голокосту була проведена підсумкова зустріч з учасниками проекту «Захистимо пам'ять: захист та меморіалізація місць масових поховань євреїв України часів Другої світової війни» у місті Львові. Учасниками зустрічі були 60 учнів та вчителів з 16 шкіл Волинської, Львівської та Рівенської областей, які представляли свої підсумкові проекти.

Кінець грудня 2014 року

Видання навчального посібника «Від першої особи: історія Голокосту у свідченнях очевидців» в рамках проекту «Захистимо пам'ять». Видання містить короткі методичні рекомендації, тексти свідчень очевидців Голокосту, проблемні блоки запитань для обговорення.